

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/845>

Jautājums

Vai pēc nedēļas jau **Ziemsvētki** vai **Ziemassvētki**?

Atbilde

Lai arī **Ziemassvētki** ir biežāk lietots saliktenis, literāri vārdi ir gan **Ziemsvētki**, gan **Ziemassvētki**.

Vārdi *Ziemsvētki* un *Ziemassvētki* ir salikteni. Salikteņus latviešu valodā darina, apvienojot vismaz divus patstāvīgus vārdus, kā: *galvaskauss* (*galvas+kauss*), *saulesbrilles* (*saules+brilles*), *Ziemassvētki* (*Ziemas+svētki*), vai patstāvīgu vārdu celmus, kā: *galvgalis* (*galv+galis*), *saulgrieži* (*saul+grieži*), *Ziemsvētki* (*Ziem+svētki*).

Latviešu valodā nereti līdzās funkcionē gan salikteni, kuros pirmā komponenta galotne ir pilnīgi saglabāta (arī īsināta, piemēram, *sētsvidus*) un veic interfiksa funkciju (*saulesstars*), gan tādi salikteni, kuros pirmā komponenta galotne ir elidēta (*saulstars*).

Iespējams, saliktenī *Ziemsvētki* vārdā *ziemas* galotne *-as* elidēta pēc analogijas ar darinājumu *Vasaršvētki*, kur elidēta pirmā komponenta *vasaras* galotne *-as*.

Jāteic, mūsdienu valodas praksē, tostarp arī kalendārā un likumā „Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām”, nostiprinājies saliktenis *Ziemassvētki*.

Avoti

Latviešu literārās valodas vārdnīca. 8. sēj. Atb. red. L. Ceplītis. Rīga : Zinātne, 1996, 627., 630. lpp.

Vulāne, A. Vārddarināšana. *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 198., 202., 249.–251. lpp.

Ceplītis, L., Miķelsone, A., Porīte, T., Raģe, S. *Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrūnas vārdnīca*. Rīga : Avots, 2007, 237., 711., 712., 840., 868. lpp.

Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca. Atb. red. V. Skujiņa. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2007, 338. lpp.

